

OSNOVA ŠKOLA SELNICA
Jelačićev trg 2,
40 314 Selnica

KRITERIJI VREDNOVANJA U NASTAVI TJELESNE I ZDRAVSTVENE KULTURE

Za učenike i učenice 5. – 8. razreda

Milivoj Bujanić, prof.kineziologije

Vrednovanje je temeljni uvjet za dobivanje informacija o ostvarivanju ciljeva odgojno-obrazovnoga procesa i razini ostvarenosti odgojno-obrazovnih ishoda. Vrednovanje se temelji na **razinama usvojenosti ishoda**, a poštuju se osobnosti učenika kako bi se osigurao prijeko potreban individualizirani pristup u odgojno-obrazovnome procesu. Povratne informacije o učenikovim postignućima dobivene vrednovanjem omogućuju učitelju/nastavniku da s učenikom planira daljnji rad. Pri vrednovanju pred učenike se postavljaju zahtjevi koji su ostvarivi te u kojima mogu pokazati usvojeno znanje, stečene vještine i svoje sposobnosti. Provodi se redovito tijekom cijele nastavne godine kako bi se učenicima omogućilo da pokažu napredak u raznovrsnim situacijama i okruženjima.

Naglasak vrednovanja je na kriterijskom praćenju odgojnoobrazovnih postignuća i razvoja sposobnosti, pri čemu vrednovanje može biti iskazano i sumativnom ocjenom u ovisnosti o pozitivnim pomacima koje je učenik postigao.

Praćenje i provjeravanje učenika provodi se zbog utvrđivanja stanja morfoloških obilježja, motoričkih i funkcionalnih sposobnosti i dobivanja povratne informacije izravno o tjelesnoj spremnosti, a neizravno i zdravstvenome statusu učenika.

Sadržaji praćenja i provjeravanja su:

- a) Motorička znanja
- b) Motorička postignuća
- c) Morfološke značajke, motoričke i funkcionalne sposobnosti
- d) Aktivnost učenika i odgojni učinci.

U Tjelesnoj i zdravstvenoj kulturi elementi ocjenjivanja koji se neposredno kriterijski ocjenjuju su:

- a) Motorička znanje**
- b) Motorička postignuća**
- c) Aktivnost učenika i odgojni učinci**

Elementi vrednovanja nisu jednako zastupljeni pri određivanju zaključne ocjene.

Postoci zastupljenosti elemenata vrednovanja u zaključnoj ocjeni su sljedeći:

- a) Motorička znanja 40%
- b) Motorička postignuća 10%
- c) Aktivnost učenika i odgojni učinci 50%

A) MOTORIČKA ZNANJA

su stupanj usvojenosti pojedinih motoričkih struktura, a ocjenjujemo ih testovima motoričkih znanja. Na motorička znanja može se utjecati primjerenim vježbanjem i sustavnim ponavljanjem određenih struktura kretanja sve dok se motoričko znanje ne usvoji na zadovoljavajućoj razini. Motorička znanja nisu pod utjecajem genskog činitelja, već se stječu isključivo vježbanjem. Učitelj samostalno određuje koje će nastavne teme ocjenjivati u okviru motoričkih znanja tijekom nastavne godine.

Ocenjivanje motoričkih znanja:

Odličan (5): učenik izvede motoričko gibanje pravilno, nastavna tema usvojena u potpunosti. Učenik nema nikakvih poteškoća u savladavanju motoričkog zadatka, a tehnička izvedba je izuzetna, bez estetske pogreške. Motoričko znanje primjenjuje u svim situacijama na pravilan način.

Vrlo dobar (4): učenik izvede motoričko gibanje uz male pogreške, postoje određena prostorno-vremenska odstupanja od standardne izvedbe gibanja, a tehnička izvedba nije na očekivanoj razini s manjim estetskim pogreškama. Motoričko znanje primjenjuje uz male korekcije.

Dobar (3): učenik izvede motoričko gibanje uz veće pogreške, vremenski pokazatelji kretnji i pokreta značajno odstupaju od standardne izvedbe gibanja, a tehnička izvedba mu je površna, nesigurna, s bitnim estetskim pogreškama. Primjena znanja teško izvediva.

Dovoljan (2): učenik izvede motoričko gibanje uz velike pogreške

Nedovoljan (1): učenik ne može izvesti motoričko gibanje ni u jednom obliku, pa ni uz pomoć, ili odbija izvesti motoričko gibanje

Male pogreške su one koje ne utječu na narušavanje osnovne strukture kretanja.

Veće pogreške su one koje zbog kojih se uočljivo odstupa od pravilnog izvođenja određenog motoričkog gibanja (ili od pravilne tehnike), ali još uvijek bitno ne utječu na promjenu osnovne strukture kretanja.

Velike pogreške su one koje dovode do odstupanja od pravilnog izvođenja motoričkog gibanja (ili od pravilne tehnike), i do promjene u osnovnoj strukturi kretanja.

Ukoliko učenik nije zadovoljan dobivenom ocjenom ima pravo tražiti od učitelja dodatnu pomoć u savladavanju motoričkih znanja kao i mogućnost ispravljanja ocjene.

B) MOTORIČKA POSTIGNUĆA

su sprega motoričkih znanja i motoričkih sposobnosti, a izražavaju se putem sposobnosti učenika da ih u konkretnoj motoričkoj aktivnosti poveže i maksimalno iskoristi radi postizanja što boljeg rezultata. Provjeravanje motoričkih postignuća provodi se putem testova motoričkih postignuća i to: inicijalnim, tranzitivnim i finalnim mjerjenjem. Inicijalno i tranzitivno provjeravanje motoričkih postignuća se ne ocjenjuje, već samo finalno. Ocjenjivanje se temelji na ostvarenom poboljšanju rezultata u odnosu na inicijalno provjeravanje.

Ocenjivanje motoričkih postignuća:

Odličan (5) ukoliko je rezultat 15-20% bolji u odnosu na inicijalno mjerjenje.

Vrlo dobar (4) ukoliko je rezultat 10-15% bolji u odnosu inicijalno mjerjenje.

Dobar (3) ukoliko je rezultat 5-10% bolji u odnosu na inicijalno mjerjenje.

Dovoljan (2) ukoliko je rezultat do 5% bolji u odnosu na inicijalno mjerjenje.

Nedovoljan (1) ukoliko nema poboljšanja u odnosu na inicijalno mjerjenje.

C) ODGOJNI UČINCI

Budući da je odgoj stalan i neprekidan proces, a mogućnosti odgojnog djelovanja u TZK-i velike, rad s učenicima se organizira i provoditi tako da se za vrijeme nastave i tijekom drugih organizacijskih oblika rada osigura kontinuirano odgojno djelovanje za učenika. Odgojne rezultate rada nastavnik procjenjuje na temelju subjektivnog zapažanja o slijedećim učincima:

1. aktivnost učenika u nastavi tjelesne i zdravstvene kulture (pravovremeno dolaženje na sat, poštivanje pravila igre, poštivanje učitelja i njegovih zahtjeva)

2. stečene zdravstveno-higijenske navike

3. odnos učenika prema predmetu TZK-e, učitelju TZK-e, drugim učenicima i prema osoblju koje radi u dvorani i na igralištu (timski rad, međusobno uvažavanje i pomaganje, primjerno ponašanje, prihvaćanje različitosti u spolu)

4. teorijska znanja

Ocenjivanje odgojnih učinaka:

Odličan (5) marljiv i aktivan u svim sastavnicama odgojnih učinaka.

Vrlo dobar (4) marljiv i aktivan u većini sastavnica odgojnih učinaka.

Dobar (3) povremeno neaktivan, ali je marljiv u većini sastavnica odgojnih učinaka.

Dovoljan (2) povremeno neaktivan i s malo truda u sastavnica odgojnih učinaka.

Nedovoljan (1) na većini satova neaktivan, nezainteresiran i ne trudi se ni u jednoj sastavni odgojnih učinaka.

Aktivnost i vladanje učenika na satu bilježi se u pregledu rada, bilježnici za odgojne učinke i Ednevniku pod rubrikom odgojni učinci (bilješke) te se vrednuje ocjenama 1-5 tijekom svakog mjeseca. Učitelj ima dužnost zapisati vrijeme, mjesto i način na koji učenici ne izvršavaju svoje obaveze.

Svi učenici moraju donijeti liječničku ispričnicu u slučaju ne vježbanja (ozlijede, bolova..).

U slučaju trenutnih bolova (upala mišića, hematom, zubobolja, glavobolja, istegnuća ligamenata) učenik mora upozoriti učitelja prije početka sata i/ili tijekom sata.

Učenice koje imaju menstruaciju redovito vježbaju i ukoliko je potrebno raditi će prilagođene vježbe, a ukoliko je menstruacija bolna i smatraju da nikako ne mogu vježbati trebaju napomenuti učitelju prije početka sata i/ili tijekom sata.

Moguća je dopuna aktivnosti i vladanja učenika tokom školske godine ako se za to pokaže potreba.